

عنوان مقاله:

بررسی عناصر نمادین در نگاره داستان سام نریمان و زادن زال در شاهنامه ی شاه تهماسب

محل انتشار:

اولین کنفرانس ملی نمادشناسی در هنر ایران با محوریت هنرهای بومی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

زینب طحانی - کارشناس ارشد ارتباط تصویری، موسسه عالی غیرانتفاعی فردوس، مشهد

مهدی صحراگرد - گروه معماری، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

شاهنامه این گنجینه ی ملت و کشور ایران، مجموعه ای از کهن ترین خاطرات قومی، آداب و رسوم و آیین ها در ایران باستان است. یکی از آیین های شادمانی در شاهنامه، تولد کودک است که فردوسی در داستان تولد زال به خوبی به آن پرداخته است. به دلیل تعلق خاطر ایرانیان نسبت به شاهنامه، نگارگران چیره دست، مهارت و خلاقیت خود را در پی خلق تصاویری از این اثر منظوم به اجرا گذاشته اند. اوج ظرافت و زیبایی در این آثار، با عنایت به تصاویر موجود در مکتب صفوی به چشم می خورد که آن مجموعه نفیس و با ارزش، شاهنامه شاه تهماسب می باشد. به طور کلی، شاهنامه و شاهنامه نگاری جایگاه کم نظیری در شکل گیری هویت فرهنگی و هنری ایرانیان و منبع بسیار غنی و معتبری برای دستیابی به عناصر و نمادها می باشد. نمادگرایی به عنوان یکی از ابزارهای بیان تصویری و انتقال مفاهیم، آثار زیادی از نگارگری ایرانی را در صورت و معنا به هم نزدیک کرده است. بنابراین، بررسی عناصر نمادین در نگارگری، با توجه به جایگاه نمادها و چگونگی کاربرد آنها قابل ملاحظه است. در این نوشتار عناصر نمادین در نگاره داستان سام نریمان و زادن زال در شاهنامه شاه تهماسب مورد بررسی قرار گرفته است. هنرمند ایرانی به آفرینش داستان در فضای نمادین می پردازد، و با بررسی نمادها در این نگاره می توان به این نتیجه اذعان داشت که، نگارگر ضمن در نظر داشتن فضای کلی داستان، برای تصویر کردن، علاوه بر متن شاهنامه از متون دیگر و همچنین در مواردی از ویژگی های زمان خود (عصر صفوی) بهره جسته است.

کلمات کلیدی:

شاهنامه شاه تهماسب، شاهنامه نگاری، نگارگری، زال، نماد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/748285>

